

Mielas Bičiuli Juozai,

trys dalykai pagaliau mane išjudino pagaliau parašyti Pačiam laišką - ką tik gautas "Poezijos pavasaris", kiek anksčiau perkviatyta "Pergalėje" buv. pasvalietės mokytojos atsiminimų mozaika apie Krėvę ir labai artimo draugo mirtis.

Nuo ko pradėti? Jau baigiasi antras mėnuo, kaip nebėra gyvųjų tarpe mielo Juozo Tininio, apie kurį Pačiam, berods, ne kartą būsiu užsiminęs, su kuriuo kartu dažnai nueidavom į antikvarus, į knygynus, susipažindavom su naujausiais leidiniais, užtikdavom labai gerų atpigintų knygų, sau nusipirkdavom ir kam nors nusiūsti meno bei kitų leidinių atrasdavom. Ką Pačiam prancūziško siunčiau, išskyrus poeziją, tai buvo Juozo parūpinta... Nesakau jau apie kitą literatūrinį bendravimą su juo. Likau vienas, nors rašytojų čia, Los Angelėse, yra apstas. Juozo mirtis buvo tokia netikėta, staigi, beprasmiška, kad sunku ir patikėti. Vis rodos, kad jis tik kur ilgesnių atostogų išvykęs, kad ims ir ~~negriš~~. Bet realybė sako ką kitą, ir tada darosi dar liūdniau. Mūsuose gyvena vienas iš seniausių, o dabar gal jau ir seniausias rašytojas - Mykolas Vaitkus. Labai simpatiškas. Elegantiškas. Draugiškas. Ir draugų, rodos, turi ik valiai. Bet niekad nebuvau pagalvojęs, kad jis juk seniai vienas. V i e n a s. Jo kartos jau nė vieno nebėra. Ir koks turi būt pasaulis tuščias, kai lieki be savų, savos kartos žmonių, be bičiulių, su kuriais augta, gyventa, darbuotasi, svajota, turėta linksmų ir liūdnu momentų, gilių ir prasmingų dienų ir metų. Ir visai tai aš vis labiau ir labiau imu pajusti "ant savo kailio", kai iš gyvųjų tarpo išsiskyrė artimi asmeniškai draugai, kaip St. Būdavas, Benys Babrauskas, o dabar - Juozas Tininis. Gi kiti artimi, kaip Patsai, ir dar vienas kitas - toli, nepasiekiami, net ir laiškais su kuriais negalima atvirai minintis pasidalinti.

Atsiminimų mozaiką griebčiau skaityti su didele idomumu. Kas ten dabar išaiškina, kur tiesa, kur fantazija, kur pameluota, kur pagražinta, bet apskritai imant, man jie patiko. Tik apgailėstavau neradęs nieko apie pasvalietį gimnastikos mokytoją, taip pat, rodos, nemažai "našlaitę" morališkai guodusį. Anei žodžio. Iš atsiminimų "moralo" vieną, gal ir nelabai skaisčią išvadą pasidariau: kad tai jau trečioji moteris, pasiskolbusi turėjusi dvasinio bendravimo su mūsų didžiais klaiškais, būtent, buvo Putino Irena, Balio - Ortenzija, ir dabar, kad ir labai jau platoniskai - Alina /jeigu nuo Hortenzijos nuimam H, tai ir čia ta pačia dingstimi galima nuimti, t.y. sulietuvinti/. Apie V. K. mūzas humanitarai, žinoma, galėtų labai gražių ir subtilių noveliukų prirašyti, tik reiktų, kad muziejaininkai ir atsiminimų rinkėjai juos užvestų "ant kelio..." Toks Arvydas Vaitiekauškas, jei dar gyvas, na, ir kiti jo kurso humanitarai. Ir čia Literatūros muziejaus dabartinė direktorė Marija Macijauskienė galėtų labai patarnauti ateities biografams.

versti -

"Poezijos pavasario" jau kaip ir laukiau. Gera tradicija. Viso leidinio dar neperskaičiau, bet kiek pažiūrėjau - įdomu. Daug naujo. Daug gražaus. Išradingi vyresnieji. Nenusileidžia jaunimas! Chapeaux bas! Kritikai, kiek periodikoje užtikau, skundžiasi visų supanašėjimu. Nesakyčiau, kad tai per daug blogai. Visi kabina už to paties. Pagaliau, kiekvienas laikas turi savo kalbą, savo toną, savo ritmą. Jeigu tas ritmas ne pagal instrukciją iš viršaus, bet ab imo pectore - tai gerai. Ir periodikoje neretai randu jaunų autorių dalykų, kurie džiugina originalumu, nuoširdumu, netikėtumu, imponuoja išraiška, pagauna paprastumu, ko pas kai kuriuos vyresnius jau nebėra. Likusi tik maniera.

"Pavasaryje" spausdinamų "iš anapus" autorių parinkimas šiais metais ne koks: Balys Rukša nėra čia laikomas nei ant-raeiliumi, nei trečiaeiliumi poetu. Labai seniai jo pora rinkinelių pasirodė, - daug juose sekimo, maža savo, o kas savo - irgi netobula. Bet tokie autoriai, pasirodę, jausdamiesi nuskriausti, nesuprasti, iš to nusivylimo metasi į kontraversijas ir ieško bent kaip nors, bent kur nors, bent kieno nors "įvertinimo". Na, ir randa. Juk taip buvo net su seniu J. Mikuckiu. Čia išleido porą savo "rinktinių", vis tikėdamasis iškopti į parnaso viršūnes. Nebuvai Putinas, Binkis, Sruoga ir nebūsi. O tikėjosi. Nesulaukęs "įvertinimo", spjovė į viską. Padarė ne taip kaip visi. Na, ir ką? Putinas, Binkis, Sruoga, kur buvo, ten ir paliko; kur buvęs, paliko ir Mikuckis. Kas laimėta? Savęs pasižeminimas. Nesakau, kad Mikuckis nepoetas. Poetas. Ir su talentu. Bet tik tokiuo, koks iš tikrųjų. Jei būt jaunas miręs, kaip Z. Gėlė, ar Janonis, gal šiandieną ir labiau vertintume - kaip "daug žadėjusi". Juk jaunas "daug žadėjo" ir Adomas Juodasis. Ir tik tiek. Senio darbai ir "pažadus" aptemdė.

Vienas iš įdomių dalykų "Pavasaryje" yra vertimai. Aš manau, kad ir Pačiam buvo įdomu paskaityti Karolį Boderą, taip gambiai išversta; įdomūs ir kiti, man neprieinamų kraštų autoriai.

Kadangi žinai, kas mane domina, įgyk poezijos rinkinių, nelaukdamas užprašymo, nes paskiau, kiek patyriau, nebeįmanoma gauti. Štai, iš paskutiniuoju laiku pasirodžiusiu norėčiau turėti - A. Baltakio Stebuklingą žolę, O. Baliukonytės Laukinę vaivorykštę, Vergilijos Bukolikas, J. Vaičiūnaitės Pakartojimus /gera poetė, bet jau rinkinio vardas, bogiausiu atveju, kaip kokio nupiepusio senio!/, Bložės Žemės gėles, A. Žukausko Atodangas, A. Drilingos Monologus... J. Strielkūno...

Ką tik gavau iš Australijos naują knygelę - Putino laiškas Australijon. Putinas tarybininkams ne tik priimtinas, bet ir didžiai vertinamas, priimtas autorius, tad ir jo laiškas, manau, būt labai įdomu jums paskaityti, bet kaip juos nusiųsti? Klausimas, į kurį nelaukiu atsakymo, nes jo nėra. Palauksime. Nes gal ir taip, kad "taout vient a point a qui sait attendra..."

Kaip teko praleisti šią vasarą? Ar buvai Palan-goj, ar dar susitinki su vienu kitu iš senųjų /gal tikriau: jaunųjų/dienų bičiulių? O taip dar norėtusi, kaip tie poetai sako: susėst su senais bičiuliais iš kelionės prie vieno stalo... Dum spiro spero. Kas daugiau belieka. Būks sveikas. Būk gyvas. Atiduok linkėjimus Kaziui ir kt. /Ačiū už "paminklų" leidinį/.

Bičiuliškai Tavo *Arūnas*